

**КОВАЛІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
НИЖНЬОВЕРБІЗЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ліцею

_____ Оксана БОДНАРУК

Наказ № _____ від _____

ІНСТРУКЦІЯ №34

**Інструкція з охорони праці
для учнів в кабінеті фізики**

1. Загальні вимоги безпеки для учнів кабінету фізики

1.1. **Інструкція з охорони праці для учнів в кабінеті фізики** ліцею розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року № 2205, відповідно до Наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 16.07.2012 №992 «Про затвердження Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів», що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 3 серпня 2012 року за № 1332/21644.

1.2. Дана розроблена *інструкція по охороні праці для учнів в кабінеті фізики* поширюється на всіх учнів ліцею, які відвідують уроки фізики, що проводяться в кабінеті фізики закладу освіти.

1.3. Кожен учень дотримується правил особистої гігієни і вимоги санітарних норм, підтримує своє робоче місце в чистоті, суворо дотримується правил і вимоги даної інструкції.

1.4. Згідно розкладу уроків і тільки з дозволу вчителя, учні заходять в кабінет фізики за дзвінком на урок. Учні залишають кабінет тільки з дозволу вчителя.

1.5. Небезпеки в процесі занять:

- уколи і порізи рук при необережному поводженні зі скляним лабораторним посудом, колючими приладами і інструментами;
- термічні опіки при необережному поводженні зі спиртівкою або гарячою водою;
- ураження електричним струмом;
- неакуратність, неуважність, недостатнє ознайомлення з приладами й незнання правил техніки безпеки можуть призвести до нещасних випадків.

1.6. При проведенні лабораторних робіт чи демонстрацій користуватися розбитим скляним посудом чи посудом з тріщинами забороняється. В усіх дослідах, що вимагають нагнітання або відкачування повітря зі скляних посудин, а також підвищення в них тиску шляхом нагрівання, необхідно застосовувати захисні чохла або екрани з органічного скла (для захисту учнів), а також захисні окуляри чи маски для демонстратора. Уламки скла зі столу не можна збирати руками. Для цього необхідно використовувати щіточку і совок. У такий самий спосіб необхідно струшувати металеві ошурки, використововувані при спостереженні магнітних спектрів.

1.10. Для запобігання нещасним випадкам прилади на демонстраційному столі варто розміщувати у такий спосіб, щоб під час дослідів виключити будь-яку можливість потрапляння деталей, що відлетіли, в учнів, для чого варто застосовувати захисні екрани з органічного скла.

2. Вимоги безпеки для учня в кабінеті фізики перед початком роботи

2.1. Черговий учень перевіряє санітарний стан кабінету перед уроком в присутності вчителя фізики.

2.2. Кожен учень перевіряє санітарний стан свого робочого місця, відсутність на робочому місці сторонніх речей, наявність порядку.

2.3. Учень уважно вивчає зміст і порядок виконання лабораторної роботи, а також безпечні прийоми і методи її виконання.

2.4. Учні не захаращують проходи своїми рюкзаками і сумками.

3. Вимоги безпеки під час занять учнів в кабінеті фізики

3.1. Точно виконувати вказівки вчителя фізики, без його дозволу не проводити досліди і не чіпати руками обладнання, не вставати з місця, не включати прилади.

3.2. Обережно і дбайливо поводитися з лабораторним обладнанням.

3.3. Без дозволу викладача фізики не брати прилади та будь-яке обладнання для дослідів з сусідніх робочих місць.

3.4. Не виносити з кабінету фізики і не вносити в кабінет будь-які прилади та обладнання.

3.5. Негайно повідомляти вчителю про виявлення несправності приладу.

3.6. Заборонено приймати їжу і напої в кабінеті фізики.

3.7. При отриманні травми і поганому самопочутті негайно повідомити вчителя.

3.8. При виникненні на робочому місці, в кабінеті фізики під час роботи аварійної ситуації, не допускати паніки і діяти строго за вказівкою вчителя.

3.9. Під час роботи в кабінеті фізики:

- будьте уважними, дисциплінованими, обережними, точно виконуйте вказівки вчителя;

- не залишайте робоче місце без дозволу вчителя;

- розміщуйте прилад, матеріали, устаткування на робочому місці в порядку, зазначеному вчителем;

- не тримайте на робочому місці предмети, що не потрібні при виконанні завдання;

- здійснюйте збирання електричних ланцюгів, переключення в них, монтаж і ремонт електричних пристроїв тільки при відімкненому джерелі живлення;

- не вмикайте джерела електроживлення без дозволу вчителя;

- перевіряйте наявність напруги на джерелі живлення чи інших частинах електроустановки за допомогою показчика напруги;

- стежте, щоби ізоляція проводів була справна, а на кінцях проводів були наконечники, при збиранні електричного ланцюга драти розміщуйте акуратно, а наконечники щільно затискайте клемами;

- виконуйте спостереження й виміри дуже обережно, щоб випадково не торкнутися оголених проводів (струмоведучих частин, що перебувають під напругою);

- не торкайтеся конденсаторів навіть після відімкнення електричного ланцюга від джерела електроживлення: їх спочатку потрібно розрядити.

3.10. При роботі з приладами зі скла застосовувати скляні трубки з оплавленими краями, правильно підбирати діаметри гумових і скляних трубок при їх з'єднанні. А кінці змочувати водою, гліцерином або змащувати вазеліном. При змішуванні або розведенні речовин, що супроводжується виділенням тепла, слід користуватися порцеляновому або термостійкої тонкостінної хімічним посудом. Великі хімічні стакани з розчинами потрібно піднімати двома руками так, щоб відігнуті краї (бортики) склянки спиралися на вказівні і великі пальці.

3.11. Отвір пробірки або шийку колби під час нагрівання в них рідин спрямовувати в бік від себе і учнів. Не допускати різкі зміни температури і механічних ударів.

3.12. Не брати прилади з гарячою рідиною незахищеними руками, а також закривати судини з гарячою рідиною притертою пробкою його охолодження.

3.13. Забороняється перевищувати межі допустимих частот обертання при демонстрації відцентрової машини, універсального електродвигуна, обертового диска і ін. Вказаних в технічних описах, стежити за справністю всіх кріплень у цих приладах.

3.14. При вимірі напруг і струмів вимірювальні прилади приєднувати провідниками з надійною ізоляцією, забезпеченими наконечниками. При складанні схеми джерело струму підключати в останню чергу.

3.15. Заміну деталей, а також вимір опорів в схемах навчальних установок проводити тільки після її вимкнення і розрядки конденсаторів за допомогою ізольованого провідника.

3.16. Не вмикати без навантаження випрямлячі і не робити перемикань в схемах при включеному живленні.

3.17. Не допускати прямого попадання в очі вчителя та учнів світла від електричної дуги, проєкційних апаратів, стробоскопа і лазера при демонстрації роботи.

3.18. Не залишати без нагляду включені в мережу електричні пристрої та прилади.

4. Вимоги безпеки для учнів в кабінеті фізики після закінчення роботи

4.1. Після закінчення заняття з фізики слід привести в порядок своє робоче місце, розташувати прилади та обладнання в порядку, зазначеному вчителем.

4.2. Відімкніть джерела електроживлення, після чого розберіть електричний ланцюг. Знайшовши несправність в електричних пристроях, що перебувають під напругою, негайно відімкніть джерела електроживлення й повідомте про це вчителя.

4.3. Зібрати зошити і підручник, письмове приладдя і з дозволу вчителя покинути кабінет фізики.

4.4. Закінчивши роботу, здати обладнання в цілості й збереженні вчителю.

4.5. Не йти з робочого місця без дозволу вчителя.

4.6. Ретельно вимити руки з милом.

4.7. Черговий учень уважно перевіряє санітарний стан кабінету і передає кабінет черговому класу або вчителю фізики.

5. Прикінцеві положення інструкції

5.1. Перевірка і перегляд даної інструкції з охорони праці для учнів в кабінеті фізики проводяться не рідше одного разу на 5 років.

5.2. Інструкція переглядається достроково в наступних випадках:

- при перегляді міжгалузевих і галузевих правил і типових інструкцій охорони праці;
- при зміні умов роботи в певному кабінеті;
- при впровадженні нової техніки і (або) технологій;
- за результатами аналізу матеріалів розслідування аварій, нещасних випадків і професійних захворювань;
- на вимогу Державної служби України з питань праці.

5.3. Якщо протягом 5 років, з дня затвердження даної інструкції, умови праці в кабінеті фізики не змінюються, то її дія автоматично продовжується на наступні 5 років.

6.4. Відповідальність за своєчасне внесення змін і доповнень, а також перегляд чинної інструкції з техніки безпеки в кабінеті фізики покладається на директора закладу освіти.

Інструкцію розробив _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ПК ліцею _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

З інструкцією ознайомлений (а) _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____ 2025р.